

1. Bu testte 75 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kağıdının test için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Yazısız dönemlerin aydınlatılmasında tarihe yardımcı olan bilim dalları şunlardır;

Arkeoloji: Kazı Bilimi

Antropoloji: Irk Bilimi

Etnografya: Kültür Bilimi

Kimya (Arkeometri): C14 Metodu

Epigrafi kitabe bilimidir. Kitabelerin yani yazılı kaynakların aydınlatılmasında tarihe yardımcı olur.

CEVAP: D

2. Diyarbakır (Çayönü): Anadolu'da ilk defa insan eliyle üretimin gerçekleştiği sahadır. Anadolu tarihindeki ilk köy yerleşmesidir. Dünyanın en eski buğday türlerinden birisi olan Emmer evcil buğdayı burada ve Cafer Höyük (Malatya) bölgesinde üretilmiştir.

CEVAP: C

3. Federal yönetim anlayışı kısa tanımıyla çok bölgeli yönetim biçimidir. Günümüzde ABD ve Rusya Federasyonunda olduğu gibi iç işlerinde serbest, dış işlerinde devlete bağlı özel bölgelerin olduğu yönetim biçimidir. İslamiyet öncesi Türklerde ikili yönetim anlayışına göre Yabgu'nun işlerinde bağımsız olması ve devletlerin birden fazla boyların bir araya gelerek kurulması federal yönetim anlayışının uygulandığını göstermektedir.

CEVAP: D

4. Kağan'ın sefere çıkması gibi ülke dışına çıktığı durumlarda kurultay'a Ayguçi (vezir) başkanlık yapardı. Bu tarz sorularda hatun büyük bir çeldiricidir. Unutulmaması gereken kağan şehir dışına çıktığında eşi de ona eşlik etmiştir.

Şad: Hükümdarın büyük oğlu

Tigin: Hükümdarın erkek çocuğu

Tutuk: Vergi memuru

CEVAP: A

5. Emevilerin 750 yılında yıkılması üzerine Bağdat merkezleri kurulan Abbasiler, Emevilerden farklı politika izlemiştir. Emevilerin uyguladığı aşırı milliyetçi politikayı (Mevali) terk ederek bütün Müslümanlar eşit konumda görülmüştür. Müslüman olmayanlardan alınan cizye vergisi alınmıştır. Emeviler, Arap ırkından olmayanları devlet kademelerine almazken Abbasiler özellikle halife Mutasım döneminde Türklere ordu ve devlet yönetiminde yer vermişlerdir.

CEVAP: E

6. İslamiyet öncesinde Kâbe'de bulunan görevliler şunlardır:

Kıyade: Cahiliye döneminde kumandanlara verilen unvan olup "reislik, önderlik" denir.

Rifade: Kâbe'de yemek dağıtılmasından sorumlu olan kişidir.

Sikaye: Kâbe'ye gelenlere su dağıtan görevli.

Hicabe: Kâbe'nin bakımı, kapısının ve anahtarlarının muhafazasından sorumlu olan görevlidir.

Hilye ise Hz. Peygamber'in fizikî özellikleri, bunları anlatan edebî eserler ve aynı konuda hüsn-ü hatla yazılmış levhalar için kullanılan terimdir.

CEVAP: B

7. II. Beylikler döneminde kurulmuş olan Tanrıvermişoğullarının merkezi İzmir ve çevresidir.

CEVAP: C

8. Karahanlılarda Yuğruş, Gaznenilerde Hace-i Büzürg, Memlûklülerde ise Emir-i Kebir olarak adlandırılan görevli vezirdir.

CEVAP: D

9. Fransız ihtilalinin Avrupa'daki etkisini ortadan kaldırmak amacıyla Rusya, İngiltere, Avusturya ve Prusya arasında Viyana Kongresi toplanmıştır. Avrupa'nın herhangi bir yerinde Fransız ihtilalinden kaynaklanan bir bağımsızlık isyanı çıkması durumunda bu devletler birlikte hareket edecekler ve isyanı bastıracaktı. Bu kararın uygulandığı döneme ise Avrupalılar tarafından Restorasyon Dönemi denilmiştir. (1815-1827) Restorasyon Dönemi Rum isyanı sırasında yaşanan 1827 Navarin Baskınında Osmanlı donanmasının yıkılmasıyla sona ermiştir.

CEVAP: A

10. 1877-1878 tarihleri arasında meydana gelen ve 93 Harbi olarak bilinen Osmanlı - Rus savaşı sırasında padişah II. Abdülhamit'tir (1876-1909).

CEVAP: E

11. I. Murat dönemiyle birlikte devletin sınırlarının genişlemesi, vergi gelirlerinin artmasını sağlar. Ele geçirilen eyaletlere atanan valilerin iç işlerinde serbest olması federal yönetimin var olduğunu göstermektedir. Ancak çok uluslu olmak devlet içinde birden fazla ırka mensup insanı barındırmaktır. Türklerin yaşadığı bir toprağı ele geçirmek ülke sınırlarını genişletir, vergi gelirlerini artırır ancak çok uluslu bir yapıya kavuşturmaz.

CEVAP: D

12. Rusya'nın desteğiyle balkanlarda yaşayan Slav halk arasında Osmanlı devletinden ayrılmak amacıyla başlayan karışıklıklara Balkan bunalımı denir. Bu ayaklanmalar 1875'te Bosna Hersek'te başlamış ve balkanlara yayılmıştır.

1876'da İngiltere'nin isteği ile Balkan olaylarını görüşmek ve Osmanlı-Rus anlaşmazlığını gidermek için İstanbul'da bir konferans (Tersane Konferansı) düzenlenmiştir. Tersane Konferansı'nda Osmanlı aleyhine karar çıkmasını engellemek amacıyla padişah II. Abdülhamit tarafından I. Meşrutiyet ilan edilmiştir.

CEVAP: D

13. Çanakkale Savaşları sonrasında Bulgaristan, Dime-toka'yı Osmanlı Devleti'nden almak şartıyla Osmanlı Devletinin yanında savaşa girmiş ve Osmanlı-Almanya arasında kara bağlantısı sağlanmıştır.

CEVAP: B

14. Amasya görüşmelerinden sonra genel durum değerlendirilmesi yapmak amacıyla Sivas Lisesinde Mustafa Kemal Paşa ile kolordu komutanlar ve valiler arasında görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda;

- Son Osmanlı Mebusan Meclisinin İstanbul'da toplanılmasının kabul edilmesine ve Temsil Heyetinin merkezinin Erzurum'dan Ankara'ya taşınmasına karar verilmiştir.

CEVAP: C

15. Lozan görüşmeleri sırasında boğazlar meselesi görüşülürken katılan devletler Sovyet Rusya, Bulgaristan, Ukrayna, Gürcistan'dır. Belçika ticari meseleler görüşülürken görüşmelere katılmıştır.

CEVAP: A

16. Medeni Kanun'la ilgili hukuk alanında kabul edilen yenilikler şunlardır;

- Kadınlar ve erkekler, yasalar önünde eşit duruma getirilmiş, erkeğin ailedeki konumuyla ilgili ayrıcalıkları kaldırılmıştır.

- Evlilik devlet güvencesine alınarak tek eşlilik esası ve resmî nikâh zorunluluğu getirilmiştir.

- Evlilikte yaş sınırı getirilmiştir. Evlenmede eşlerin isteği esas alınmıştır.

- Kadınlara; boşanma, mirastan eşit pay alma, dilediği mesleği seçme, çocuğun vesayetini alma gibi haklar tanınmıştır.

- Patrikhane ve konsoloslukların mahkeme açma yetkileri sona ermiş; din işleri dışında başka işlerle uğraşmaları yasaklanmıştır.

CEVAP: B

17. Lozan Antlaşmasında sonuca varılmasına rağmen Atatürk Döneminde Yunanistan ile aramızda tekrar sorun olan mesele Nüfus mübadelesidir. Bu sorunun barışçıl yollarla çözülmesi için 1930'da Yunanistan Başbakanı Venizelos Atatürk'ü ziyaret etmiştir. Nüfus mübadelesi sorununun çözülmesi taraflar önderliğinde Balkan Antantı'nın kurulmasını sağlamıştır.

CEVAP: E

18. 1918'de Özbekistan'ın Hokand şehrinde başlayan ve amacı Türkistan topraklarının Sovyetlerden ayrılarak bağımsızlığına kavuşturmak uğruna meydana gelen harekete Basmacı Hareketi denir. Basmacı kelime anlamı olarak "Baskın yapan, hücum eden" manasına gelmektedir. Hareketin sloganı Türkistan Türkistanlılarıdır olarak bilinir. Bu harekate katılan devlet adamları ; Yusuf Akçura, İsmail Gasparalı, Zeki Velidi Togan ve Hacı Sami Bey'dir.

CEVAP: D

19. İktidara geldikten sonra Bizim Deniz (Mare Nostrum) projesini gerçekleştirmek isteyen Mussolini Akdeniz'e yönelerek Roma İmparatorluğunu yeniden canlandırmak istemiştir. İtalya'nın bu dış politikası rahatsızlık kaynağı olmuştur. İlk problem Yugoslavya ile yaşanmıştır. Serbest Şehir olarak bağımsızlık statüsüne kavuşturulan Fiume, Mussoli'ninin Yugoslavya'ya baskısı sonucunda 1924'te İtalya'ya katılmıştır.

CEVAP: A

20. John Steinbeck II. Dünya Savaşı'nda muhabir olarak katılarak İngiltere, Afrika ve İtalya'daki gözlemlerini yazdığı Bir Savaş Vardı adlı eserde anlatmıştır.

CEVAP: C

21. 1990'da Batı Almanya ve Doğu Almanya ile Fransa, SSCB, ABD ve İngiltere arasında Almanya'nın birleştirilmesi amacıyla görüşmeler başlamıştır. Bunun sonucunda adı geçen dört ülke, Almanya'daki tüm haklarından vazgeçmiş ve 1990'da imzalanan İki Artı Dört Antlaşması ile Almanya birleşerek bağımsız bir devlet olmuştur. İmzalanan bu antlaşmada İki olarak adlandırılan Doğu ve Batı Almanya'dır. Dört ise Fransa, SSCB, ABD ve İngiltere'dir.

CEVAP: E

22. Tarihte Moğolları mağlup eden tek devlet Memlûklülüdür. Moğaller ile Memlûklülüler arasında yapılan savaşlar;

Ayn-ı Calut (1260)

Elbistan (1277)

Humus Savaşı (1281)

Merc-i Suffar Savaşı (1303)

CEVAP: C

23. Yıldırım Bayezit'in Konya'yı kuşattığı sırada Karamanoğullarıyla ittifak yapan Kadı Burhaneddin beyliği ile 1394 Kırkdilim Savaşı yapılmıştır. Yıldırım Bayezid ve Kadı Burhaneddin'in Anadolu'ya hakim olmak istemeleri amacıyla Çorum bölgesinde yapılan savaşta, Osmanlı ordusunun başında bulunan Şehzade Ertuğrul mağlup olmuştur.

CEVAP: A

24. Kardeşi Cem Sultan'ın tahtta hak iddia etmesi üzerine uzun süre onunla mücadele etmiştir. Yapmış olduğu mücadelelerde başarısız olan Cem Sultan önce Memlûklülere arkasından Karamanoğulları, Rodos şövalyelerine sığınmıştır. Rodos Şövalyeleri ise onu önce Papa'ya vermişler arkasından da Fransa'ya götürülmüştür.

Osmanlı Devletine ve İslam dünyasına karşı kullanılmak istenen Cem Sultan, bu isteklere karşı çıkması sonucu 1495'te Papa tarafından zehirlenmiştir.

Cem Sultan sorunu Osmanlı'da iç sorun iken dış soruna dönüşen ilk meseledir.

Zizim Şatosu: Fransa'da Türk köyü olarak bilinen Bourgenaneuf'ta Cem Sultan'ın tutulması için yapılan şato - zindan karışımı özel kuledir.

CEVAP: E

25. Güneş ışınlarının eğik geldiği yerlerde sıcaklığın az olması-nedensellik,

Arazinin eğimli olduğu yerlerde akarsuların akış hızının fazla olması-ilgi-bağlılık,

Yağışın en fazla düştüğü yerlerin Amazon ve Kongo havzaları ile Güneydoğu Asya ülkeleri olması, Kuzey Afrika içleri ve Asya Kıtası'nın kuzey kesimlerinde nüfusun az olması Coğrafyanın dağılışı ilkesiyle ilgilidir.

CEVAP: D

26. Verilen merkezlerden M Kuzey Yarım Küre'de (Gündüzler 21 Haziran'da daha uzun),N ise Güney Yarım Küre'de (gündüzler 21 Aralık'ta daha uzun) yer alır.

M merkezine güneş ışınlarının en yüksek açıyla geldiği tarih 21 Haziran olduğu için atmosferde en az bu tarihte tutulur.

N merkezi 21 Aralık tarihinde güneş ışınlarını en dik açıyla aldığı için bu tarihte gölge boyu en kısadır.

M merkezinde gece ile gündüz arasındaki süre farkı,N merkezinden daha az olduğu için Ekvator'a daha yakındır.

CEVAP: C

27. Yer şekilleri rüzgarların hem hızını hem yönünü etkiler. Engibeli arazilerde rüzgârlar çok fazla engellerle karşılaştığı için hızları azalır. Bundan dolayı, rüzgârların hızı, sürtünmenin azaldığı düz ve açık alanlarda fazladır. Ayrıca rüzgârlar basınç merkezleri arasında hareket ederken, yeryüzü şekillerine çarparak yön değiştirirler. Bir bölgede rüzgârın yıl içerisinde en fazla estiği yöne hâkim rüzgâr yönü denir. Hâkim rüzgâr yönü yer şekillerine göre ortaya çıkar.

Dünya'nın eksen hareketi de rüzgarların hem hızını hem yönünü etkiler. Dünya'nın dönüşüne bağlı olarak rüzgârlar, düz çizgiler yerine saparak hareket ederler. Bu sapmalar ise onlara hız kaybettirir. Dünya'nın kendi eksenini etrafında dönmesi sonucunda, rüzgârlar basınç merkezleri arasındaki en kısa yolu izleyemezler. Ayrıca rüzgârlar, Kuzey Yarım Küre'de hareket yönünün sağına, Güney Yarım Küre'de ise hareket yönünün soluna saparlar. Yüksek basınç alanlarında rüzgârlar, merkezden çevreye doğru hareket ederler. Alçak basınç alanlarında ise rüzgârlar, çevreden merkeze doğru hareket ederler.

CEVAP: D

28. Toprak, ana kayanın fiziksel ya da kimyasal yollarla parçalanmasıyla oluşur. Daha çok kurak ve yarı kurak iklim bölgelerinde etkili olan fiziksel (mekanik) parçalanma, Kristalleşme: Tuzlu maddelerin donma-çözülme ile ayrışması Sıcaklık değişimleri: Güneşlenme ile olan ayrışma Islanma ve kuruma: Şişme ve büzüşme ile olan ayrışma

Aşınma (Eksfoliasyon): Kütlelerin üzerindeki yükün kalkması ile ayrışma yaşanır.

Daha çok sıcak ve nemli iklim bölgelerinde etkili olan kimyasal çözülme, suyun eritme gücüne bağlı olarak gelişir.

Oksitlenme(Oksidasyon): Demir taşıyan minareler suyun bünyesinde bulunan oksijenden etkilenmesiyle yeni bir bileşim meydana gelmesidir. (oksijenle girdiği tepkime) ve kayaçlar renk alır. Karbonlaşma (Karbonasyon): Asitlerin etkisiyle kayaçlarda meydana gelen çözünmedir. Kalker gibi karbonatlı kayaların kimyasal olarak çözülmesinde etkilidir. Hidroliz: Suda bulunan H ve OH iyonlarının etkisiyle meydana gelen çözünmedir. Su bu çözünmede önemli rol oynar. Hidroliz suyun iyonları ile tuzun asidine bağlı ayrışması olayıdır. Hidrasyon: Minerallerin bünyesinde bulunan suyun minarelerle temas etmesi sonucu hacmin artmasıyla kayaçların ufalanarak yığına dönüşmesiyle meydana gelen değişimdir. Hidrasyonla oluşan ayrışma ürünlerinin kuruyarak suyunu kaybetmesine Dehidrasyon denir. Sıcak nemli bölgelerde daha aktif olarak meydana gelir. Kilasyon: Hidromoleküller metalik katyonlar üzerine etki yaparak sıkı şekilde kimyasal bağlar oluşturur. Bu yolla metalik katyonlar bitkiler tarafından alınır.

CEVAP: A

29. Her mevsimi yağışlı geçen ve sıcaklığın yeterli olduğu Karadeniz kıyı şeridinde gür ormanlar bulunur. İklim şartları ormanların kıyıda başlamasına sebep olmuştur. Ancak insanların kıyıda yerleşmek ve tarla açmak maksadıyla yaptıkları tahribat sonucu ormanların alt sınırı bir çok yerde 200 - 300 metreye çekilmiştir.

Kıyıda yaklaşık 1000 metreye kadar geniş yapraklı ormanlar yer tutar. Kayın, gürgen, ıhlamur, kavak, meşe, kestane, kızılçam ve çınar bu kuşaktaki başlıca ağaç türleridir. 1000 - 1500 metreler arasında karışık yapraklı ormanlar bulunur. Bu kuşakta geniş yapraklılardan kayın, iğne yapraklılardan ise sarıçam ve köknar yer alır. 1500 - 2200 metreler arasında ise iğne yapraklı ormanlar vardır. Bu kuşaktaki başlıca ağaç türleri köknar, ladin, ardıç, sedir, fıstık çamı, sarıçam ve karaçamdır. Dağların denize dönük yamaçlarında yer alan bu ormanlarda orman altı bitkileri de çok zengindir. Dağların güney yamaçlarında ise yağışların azalmasından dolayı ormanlar seyrekleşir.

CEVAP: A

30. Kuzey Amerika'da, Kanada-Amerika Birleşik Devletleri sınırında bulunan birbirine bağlı 5 tatlı su gölü bulunur. Bu bölge, dünyadaki en büyük tatlı su havzasıdır. Büyük Göller'i oluşturan göller şunlardır; Superior Gölü, Michigan Gölü, Huron Gölü, Erie Gölü, Ontario Gölü'dür.

Tanganika, Orta Afrika'da bulunan bir göldür. Rusya'daki Baykal Gölü'nden sonra dünyanın en derin gölü olmaktadır. Yeryüzündeki en büyük 6. göldür. Bünyesinde çok etkileyici ve büyüleyici balıklar bulundurulur. Suyu tatlı ve çok temiz olup yüksek pH'lı 9-9,5 bir göldür. Volkanik patlama sonucu oluşan göl aynı zamanda dünyanın en büyük tatlı su kaynaklarından biridir. Dünyanın en güzel ve en pahalı balıkları akvaryum piyasasına buradan ithal edilir.

CEVAP: C

31. Okyanus akıntıları deniz ve okyanuslardaki suların kütle halinde yer değiştirmesi ile oluşurlar. Bu akıntıların başlıca oluşum nedenleri: dünyanın kendi ekseninde dönmeye başlaması, rüzgarlar, yoğunluk (tuzluluk farkı) ve seviye farkıdır. Okyanus akıntıları, her iki yarım kürede de meydana gelir. Akıntılar, ulaştıkları yerin iklimi etkiler ve değiştirir.

Sıcak Su Akıntıları: Atlas okyanusunda Gulf Stream, Brezilya, Hint okyanusunda Mozambik, Madagaskar Büyük Okyanus Kroşivo.

Soğuk Su Akıntıları: Atlas okyanusunda, Labrador, Kanarya, Benguela, Büyük Okyanusta Oyaşivo, Kaliforniya, Peru (Humboldt)

CEVAP: E

32. Delta ovaları, akarsuların taşıdığı malzemeleri denizin iç kısmında biriktirmesi ve zamanla bu maddelerin düzlükler haline gelmesi sonucunda oluşan ovalardır. Delta ovalarının oluşabilmesi için akıntının olmaması veya çok az olması gerekir. Aksi takdirde akıntılarla birikmiş olan alüvyonlar gider ve ovaları oluşturmaya başlayacak birikinti kalmaz.

CEVAP: B

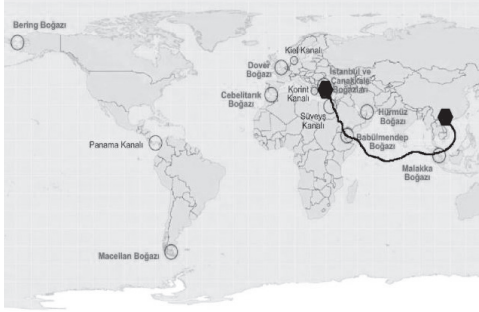
33. Mezozoik dönem; -Alp kıvrımlarına hazırlık dönemidir. Büyük oranda tortulaşma ve birikmeler olmuştur. -Yer kabuğu kırıklarla parçalanarak ayrı kıtalara bölünmeye başlamıştır. -Kuzey Yarım Küre'nin kuzeyinde Laurasia Kıtası güneyde ise Gondwana Kıtası yer almaktaydı. -Kuzey Atlantik açılmış (Atlas okyanusu oluşmuş), Antarktika, Avustralya kara kütlesi ile Hindistan Gondwana Kıtası'ndan ayrılmış, -Güney Amerika Kıtası ile Afrika birbirinden ayrılmaya ve Güney Atlantik açılmaya başlamıştır. -Dinozorlar bu devirde ortaya çıkmıştır. -Bu zamanın sonlarında kara ve denizlerin dağılışı bugünkü görünümüne benzer bir hâle gelmiştir.

CEVAP: C

34. Karalar üzerinde, iklim ve yer şekillerinin uygun olmadığı bazı bölgelerde insanın yerleşemediği alanlara "anökümen" denir. Bu sahalara; Çok eğimli yamaçlar, kalıcı kar ve buzlarla kaplı yüksek dağlık kesimler, bataklık alanlar, tropikal bölgedeki aşırı nemli ve ormanlık alanlar, şiddetli kuraklığın görüldüğü çöl bölgeleri ve kutuplar.

CEVAP: B

35.

İnternet üzerinden satış yapan bir firma, ürünlerini Çin'in doğusunda bulunan bir limandan gemiye yükleyip Mersin limanına getirmektedir. Buradan da ürünleri ülke içerisinde dağıtmaktadır. Buna göre Çin'den Mersin'e en kısa yoldan gelen gemi sırasıyla Malakka, Babülmendeb ve Süveyş su yollarından geçecektir.

CEVAP: D

36. Global Village (Küresel Köy) kavramını ilk ortaya atan kişi Kanadalı yazar Marshall McLuhan'dır. Kitle iletişimi üzerine yaptığı çalışmalarla adını duyuran McLuhan aynı zamanda "iletişim kuramcısı" olarak da bilinir. İletişim teknolojilerinin ve internetin insan topluluklarının yaşamlarını değiştireceğini öne sürmüştür. McLuhan, değişen ve gelişen elektronik teknolojilerinin dünyayı küresel bir köy haline getireceğini ileri sürmüştür. Bu durumda herhangi bir insan dünyanın neresinde olursa olsun istediği kişiyle istediği vakit kolayca iletişim kurabilecektir.

CEVAP: B

37. Toprağın üst kısmının dış kuvvetlerle aşındırılmasına erozyon denir. Erozyonun nedenleri: -Eğim ve engebenin fazla olması -Ormanların tahrip edilmesi -Meralarda aşırı otlatma -Anız yakmak -Ana materyalin etkisi -Nadas uygulaması -Yanlış arazi kullanımınıdır. Özellikle yanlış arazi kullanımından kasıt eğimli yamaçlarda tarlaların eğime paralel sürülmesidir. Erozyonu önlemek için tarlalar eğime dik sürülmelidir.

CEVAP: D

38. • Yaşlı nüfus oranı az
• Ortalama yaşam süresi kısa
• Hizmet sektöründe çalışan nüfus oranı az gelişmiş ülkelere ait özelliklerdir. Bu nedenle bu gibi ülkelerde; enerji tüketimi azdır. Çalışanların yaş ortalaması düşüktür. Dış ticaret hacmi azdır. Kişi başına düşen milli gelir azdır. Nüfus artış hızını azaltıcı yönde politikalar izler.

CEVAP: D

39. Gel-git olayı diğer adıyla med-cezir Ay ve Güneşteki değişimler sonucu kütle çekimlerinde meydana gelen farklılıkların deniz seviyesindeki yükselme ve alçalmalara sebep olmasına denir. Gelgit olayı sonrasında yenilenebilir enerji kaynakları ve kullanım alanları açısından etkili olan gelgit enerjisi ortaya çıkar. Kapalı denizlerde gelgit olayı çok azdır fakat okyanuslarda bu fark fazla olduğu için devamlı bir dalgalanma oluşur. Gelgit olayının görülme sıklığı Atlas Okyanusuna kıyısı olan Fransa'da fazladır. Fransa dünyanın en büyük gelgit olayının yaşandığı ülkedir. Verilen diğer ülkelerin okyanusla bağlantısı olmadığı için gel-git etkisi çok düşüktür.

CEVAP: E

40. Paragrafta bahsedilen bilim insanı Bernhardus Varenius'tur. Varenius'un başyapıtı olan Geographia Generalis'in ünü dönemin koşullarına göre Coğrafyanın genel bilimsel prensip ve temellerini ortaya koyup, sistematize etmesinden kaynaklanmaktadır. Eserin ilk bölümü matematiksel olarak Dünyanın şekli, boyutları, hareketleri ve ölçülerine ayrılmışken ikinci bölüm Dünya ile Güneş ve yıldızlar arasındaki ilişki, farklı yerler arasındaki zaman farkı ve gün uzunluğu gibi konulardan bahsetmektedir.

Üçüncü bölüm ise yeryüzünün belli bölümleri hakkında kısa bilgilere, konum ve boylam hakkında ifadeler ile küre ve harita yapımı konularına ayrılmıştır. Varenius genel bir kabul olarak modern Coğrafyanın temellerini atan bilim adamı olarak değerlendirilmektedir. Bölgesel Coğrafya kavramını dile getirmiş, Coğrafyanın sadece Dünyanın bütününe değil farklı bölümlerini de ele aldığı ifade etmiştir. Buna göre bir yerin değerlendirmesi yapılırken konum, sınırlar, topoğrafik özellikler, beşeri özellikler ve ekonomik özellikler incelenerek coğrafi bir analiz yapılmalıdır.

Bir diğer özellik olarak Bernhardus Varenius'un coğrafi çalışmalarda bir standardizasyon oluşturmaya çalışması ve genel ilke ve prensipler ortaya koymaya çalışması ise bugünkü anlamda sistematik Coğrafyanın temellerinin atılması şeklinde değerlendirilebilmektedir.

CEVAP: A

41. Savan ya da savana tropik yağmur ormanları ile kuru çöller arasındaki geçiş bölgesinde yer alan geniş çayırlara denir. Kurak mevsimin uzun sürdüğü tropikal bölgelerde, tek tük ağaçlar serpili büyük çayırlardan oluşan bir bitki topluluğudur.

CEVAP: D

42. Baraj çevrelerinin ağaçlandırılması yanlış arazi kullanımına örnek değildir. Ağaçlandırma sonucu erozyonun önüne geçilerek barajların ekonomik ömrü uzatılmış olur. Baraj Havzaları Yeşil Kuşak Ağaçlandırma Eylem Planı ile barajlar yeni rekreasyon ve turizm alanlarına kazandırılır, yaban hayatı için yeni barınma imkanları oluşturulur.

CEVAP: D

43. Gayzer adı verilen suların periyodik olarak yüzeye çıktığı kaynaklara aktif volkanik alanlarda yaygın olarak rastlanır. Fay hatları boyunca sular yüzeye fırlatarak ve belli zaman aralıkları ile çıkar. Haritada numaralanmış yerlerden I numara ile gösterilen Rusya'nın kuzeyinde gayzerlere rastlanmaz.

CEVAP: A

44. Turizm sektörünün gelişmesinde sağlıklı çevre koşulları son derece önemlidir. Sürdürülebilir turizm ilkeleri içerisinde yönetilen ve sürekli izlenen turizm faaliyetleri çevre üzerinde olumlu etkiler yapabilmektedir. Bu olumlu katkılar; doğal, tarihî ve kültürel değerlerin korunmasına katkıda bulunmak, turist ve yerli halkın çevre bilincini artırmak, alt yapı, atık toplama ve arıtma sistemleri ile çevre kirliliğini azaltmak, yaban hayatını korumak ve biyolojik çeşitliliğin tespit edilmesini ve sürekliliğini sağlamak şeklinde özetlenebilir.

CEVAP: A

45. Aswan Barajı Sudan ve Mısır arasındaki kuzey sınırında bulunan 1968'de tamamlanan bir barajdır. Baraj, esas olarak, Mısır'ın tamamına hizmet ettiği bilinen Nil nehrinin akışını düzenlemek için yapılmıştır. Nil nehrinin taşması yıllık olarak bilinmektedir. Baraj su akışını düzenleyerek seli kontrol edebilecek şekilde inşa edilmiştir. Sadece bu değil, aynı zamanda baraj yıl boyunca sulama amaçlı su da sağlamaktadır. Bunun, ülkenin tarımsal verimini ikiye katladığı bilinmektedir. Baraj ayrıca Nil nehri üzerindeki navigasyonu da geliştirmiştir. Bunun balıkçılık ve turizm endüstrisine fayda sağladığı bilinmektedir. Baraj suyu, ülkenin enerji talebinin yarısını karşıladığı bilinen 12 enerji türbinlerini beslemek için kullanılır. Baraj aynı zamanda kuraklık mevsiminde de kullanışlıdır.

Bu nedenle barajın ülke için en önemli varlıklardan biri olduğu açıktır. Baraj, ülke için faydalı bir su arzı ve gelir kaynağıdır. Bununla birlikte, turistler için de en gözde cazibe merkezlerinden biri haline gelmiştir.

CEVAP: A

46. İtalyan düşünür N. Machiavelli (öl.1528) siyasette olması gereken değil olan gerçekliğe dayalı analizleriyle Siyaset Bilimi'nde yeni bir çığır açmıştır.

CEVAP D

47. Fransız Dışişleri Bakanlığına kadar yükselmiş bir siyaset adamı olan A. De Tocqueville (öl. 1859), Amerika Birleşik Devletleri demokrasisi ile ilgili gözlemlerini Amerika'da Demokrasi adlı meşhur kitabında anlatmıştır.

CEVAP B

48. Siyaset Bilimi'nin Kapsamı Siyaset Bilimi'nin kapsamı, UNESCO'nun 1948 yılında Paris'te düzenlediği bir toplantıda dört temel konu ile sınırlandırılmıştır:

I. Siyaset Teorisi

- A. Siyaset teorisi
- B. Siyasal düşünceler tarihi

II. Siyasal Kurumlar

- A. Anayasa
- B. Merkezi hükümet
- C. Bölgesel ve yerel yönetimler
- D. Kamu yönetimi/idare
- E. Devletin ekonomik ve toplumsal görevleri
- F. Karşılaştırmalı siyasal kurumlar

III. Siyasal Güçler. Toplumsal Katmanlar

- A. Siyasal partiler
- B. Siyasal birlikler ve dernekler
- C. Vatandaşların devlet ve hükümet yönetimine katılımı (Seçimler ve seçim sistemleri)
- D. Kamuoyu

IV. Uluslararası İlişkiler

- A. Uluslararası siyaset
- B. Uluslararası örgütlenme ve kurumlar
- C. Uluslararası hukuk

CEVAP E

49. Siyasal katılımın boyutlarını ilgi, önemseme, bilgi ve eylem olarak sıralayan Amerikalı siyasetçi Robert Dahl'dır.

CEVAP E

50. Otoriter-totaliter baskı gruplarına özellikle Faşist partilerde rastlanır.

CEVAP A

51. Teknokrasi, teknisyenlerin ve uzmanların belirleyici rol oynadıkları sistem olarak tanımlanabilir. Teknokrasiye her türlü teknik ve uzmanlık bilgisine sahip bürokratlar, seçilmiş kişilerin önüne geçerek halktan aldıkları bir gücü, sahip oldukları teknik bilgiye dayalı olarak kullanmaktadırlar. Bu durum yönetme yetkisini halka ve halkın temsilcilerine veren demokrasi ile ciddi bir çelişki oluşturmaktadır.

CEVAP A

52. Toplumsal Sözleşme Kuramı: Hobbes, Locke ve Rousseau tarafından geliştirilen toplumsal sözleşme kuramı, birey ve devlet ilişkilerinde zımnî bir sözleşmeyi öngörür.

CEVAP B

53. Muhafazakârların üzerinde ısrarla durdukları bir konu da otoritedir. Siyâsî otorite (devlet), toplumdaki hiyerarşik yapının en üst formudur. Muhafazakârlara göre toplum, insan organizmasının bedensel kısmını, otorite ise beyin kısmını meydana getirir. Güçlü bir otorite olmaksızın toplumun ve düzenin devamı söz konusu olamaz. Toplumun en tepe noktasında ona kumanda eden, farklı unsurlar arasındaki ahenge süreklilik kazandıran şey otoritedir. Muhafazakâr düşünceye göre otoritenin temeli "sözleşme"ye değil, "sadakat"e dayanır.

CEVAP B

54. I. Hükümetler kamuoyuna ters düşen bir biçimde davranamazlar.(Yanlıı bir ifadedir.)

- II. Kamuoyunun oluşumunda bütün siyasi güçler eşit bir biçimde yer almazlar.
- III. Medya kamuoyu oluşturulmasında etkili bir araçtır.
- IV. Hükümetler kamuoyunu biçimlendirmeye çalışmazlar. (Yanlış bir ifadedir.)

CEVAP B

55. "Etnikmerkezcilik" ırkçılık anlamında geldiğinden Antropoloji İlkeleri arasında yer almaz.

CEVAP A

56. Serbest toplumsal değişme

- Herhangi bir müdahale olmadan kendiliğinden meydana gelen değişmedir.
- Planlı, programlı olarak oluşturulmazlar.
- Bu değişimler, nüfus artışı, bilim ve teknoloji alanındaki yenilikler, kitle-iletişim araçlarının gelişmesi, üretim artışı, turizm, yabancı bir kültürle yapılan temaslar gibi etkenlerle ortaya çıkar.

CEVAP A

57. Kodikoloji; el yazması eser ve kitapların hazırlanması ile ilgili çalışmalara verilen isimdir

CEVAP E

58. Toprağa yerleşme "Paleolitik" yani Eski Taş Çağı insan yaşamının özelliklerinden değildir.

CEVAP D

59. İlk defa ölülerini gömen insanlar Homo "neanderthalensis"tir.

CEVAP C

60. Tanrıların evi olması yanında yazıcı okulu,kütüphane ve arşiv işlevi de gören Mezopotamya yapısı "Ziggurat"

CEVAP E

61. Öğretim programlarında yer alan "kök değerler" şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır,-saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başarılarına, hem ilişkili olduğu alt değerlerle ve hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

CEVAP C

62. Yabancı dillerde iletişim

Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem de yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim, öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürlerarası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Bireyin yeterlilik seviyesi, bireyin sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları ile farklı diller arasında değişkenlik gösterecektir.

CEVAP B

63. Programların içerikleri düşünüldüğünde hangisi tüm programlarda ortak olan bazı hususlar

- Kök değerler
- Anahtar yetkinlikler
- Ölçme değerlendirme de dikkat edilecek hususlar başlığı
- Öğretim Programlarının Perspektifi olarak sayılabilir.

Ancak tüm programlarda Öğrenme Alanı anlayışı yoktur.

CEVAP E

64. Zıt Panel

- Amaç, konunun tekrarını sağlayarak yeni fikirlerin ortaya çıkmasını sağlamaktır.
- Sınıf iki gruba ayrılır. Lider seçilir. Sınıfın yarısı soru sorar. Yarısı cevap verir.
- Süreç başlamadan her iki gruba da sınıfta 10-15 dakika hazırlık süresi verilir. Öğretmen iki gruba da bu sürede yardımcı olur.

CEVAP B

65. Bedensel Zeka – Kinestetik Zeka

- Duygu ve düşüncelerin aktarımında bedenlerini etkin bir biçimde kullanırlar.
- Taklit yetenekleri oldukça güçlüdür.
- Söylenenlerden çok yapılanlar hatırlanırlar.
- Beden dilini etkin bir şekilde kullanırlar.

CEVAP D

66. İmge Mekan Algısı

- Her tarihi olayın, mekânın öğrencilere anlatılabilmesi bazen çok zordur.
- İmge mekan algısı farklı yollarla kazandırılır.
- Resimler, filmler, fotoğraflar, minyatürler, seyahatnameler, fıkralar, masallar, hikayeler vb.
- Görmediğimiz, bilmediğimiz, anlam katamadığımız durumları farklı yollarla aktarmak
- Misal: Kara Murat, Haçlı seferlerini konu alan filmler , Görseller, Minyatürler

CEVAP E

67. Romantik Evre (9-15 Yaş)

Romantik düzeydeki öğrencilerin karşılaştığı bilgilerin önemli bir özelliği; bunların gerçek ve mümkün olan şeyleri anlatmalarıdır. Hayalci dönemin imkânsız fantezileri bu dönemde aşılanılır. Romantik dönemde öğrencilerin kavrayışları büyük oranda en şaşırtıcı parçalarda, gerçek hikâyelerde, dramatik olay ve fikirlerde, tuhaf gerçekliklerde, kahramanların hayatlarında yer alan uçlara odaklıdır. Tüm bunların aynı dünyanın parçası oldukları bilinir. Ancak parçalar arasındaki bağıntılarla çok fazla ilgilenilmez. Öğrenciler romantik özdeşimler kurmak suretiyle kendilerini doğrudan bu unsurların birer parçalarıymış gibi görürler.

Romantik evrede tarihsel zaman, değişim, nedensellik ve öteki kavramları ile birlikte dış dünyanın özerkliğine duyulan bir takdir hissi de gelişir.

Romantik evre öğrencilerin en çok kitap okudukları evredir. Kendini ve dünyayı sorgulayan öğrenciler bu evrede okudukları romanlar sayesinde bazen kendi toplumlarına bazen de farklı toplumlara karşı daha fazla ilgi duyarlar. Özellikle romantik öyküler yoluyla bu bağı güçlendirirler. Bu evrede çocuk öyküde kendisini öykünün yarattığı dünyanın içinde hisseder, kahramanlarla özdeşim kurar ve onların zaferini paylaşır.

CEVAP C

68. Tarihsel Empati Anlayışının Düzeyleri

1. Düzey: Aptal Geçmiş

Bu düzeyde öğrenciler, geçmişte yaşayan insanların kendileri gibi düşünmediği ve kendileri gibi davranmadıkları için aptal olarak değerlendirmektedirler.

Tarihten geriye gildikçe insan zekâsının da geriye gittiğini varsaymaktadırlar.

2. Düzey: Klişe Genellemeler

Öğrenciler bu düzeyde insanların davranışlarını, duygularını, düşüncelerini ve olayların sebeplerini genel olarak bildikleri klişe/basmakalıp bilgilere dayanarak açıklamaya çalışırlar.

Klişe genellemeler yapan bir öğrencinin vereceği cevaplar genellikle şu şekilde olur;

- Gelenekler görenekler böyle ister.
- Çünkü kanunlar böyleydi.
- Çünkü İslam dini bunu emretti.
- Çünkü töre böyle yapmalarını gerektirir.

3. Düzey: Günlük Empati

Bu düzeyde öğrenciler, olayları tarihsel karakterin dilinden açıklarlar. Ancak kendisinin düşünce tarzı ile tarihsel karakterin düşünce tarzını ayırt edemezler. Yani o olayı tarihsel karakterin ağızından ancak kendi düşünce ve duygularıyla yansıtırlar. Tarihi olayı günümüz değerleri ve bakış açısıyla değerlendirirler.

4. Düzey: Sınırlı Tarihsel Empati

Bu düzeyde sınırlı da olsa tarihsel empatiye ulaşırlar. Geçmişteki insanları geçmişin bakış açılarıyla değerlendirirler. Ancak sadece eldeki veriler dâhilinde olayı anlamaya çalışırlar. Bunun sonucu olarak başka açıklamalar öne süremezler. Sadece tek bir açıdan tarihsel empati kurarlar.

5. Düzey: Bağlama Uygun Tarihsel Empati

Öğrencilerin bir tarihçi gibi düşünmeye başladıkları dönemdir. Araştırma yaparak, kanıtlar kullanarak, olaylar ve kişilerle ilgili hipotezler ortaya atarak açıklamalar yaparlar.

CEVAP A

69. Ahlâki Muhakeme (İkilem)

Kohlberg tarafından geliştirilen ve ahlâki ikilem olarak da bilinen bu yaklaşımda amaç, bireye düşünme ve muhakeme etme yeteneği kazandırarak değer öğretimini gerçekleştirmektir. Söz konusu değer öğretiminin kazandırılması ise oluşturulan küçük gruplarla kısmen yapılandırılmış tartışmalar yöntemi kullanılır (Meydan, 2012). Uygulama sırasında, ahlâki ikilemler içeren hikâyeler yoluyla çocukların ahlâki muhakeme/yargıları ortaya çıkarılmaya çalışılır. Bunun için sınıfta küçük gruplar oluşturulur ve seçilen bir örnek olay üzerinden öğrencilere karşılaştırma yaptırılır. Yapılar karşılaştırmalar sonunda gruplara örnek olayda geçen durumda sergilenecek en doğru ve en iyi davranışın hangisi olduğu sorulur. Ardından seçilen davranışla ilgili çeşitli sorular sorularak grupların tartışmaları sağlanır. Seçilen örnek olaydaki problem ve çıkmazlar öğrencilerin gelişim seviyelerine göre çözüme kavuşturulur. Burada önemli olan, kazandırılacak ideal değerden ziyade öğrencinin bu süreçte ne düşündüğü ve nasıl tartıştığıdır.

CEVAP B

70. Senkronizm

Eş zamanlı demektir. Bir tarihi olayın aynı zamanda gerçekleşmesidir. Örneğin; Osmanlı Devleti Avusturya ile savaş yaparken aynı zamanda İran'la da savaş yapması. Tevhid-i Tedrisat Kanunu kabul edildiği gün medreselerin kapatılması ikisi de aynı günde yapılmıştır.

CEVAP C

71. Medya Okur Yazarlığı Becerileri

- Farkındalık
- Erişim
- Analiz
- Değerlendirme
- Üretim
- Paylaşım
- Eylem/Aktivizm

CEVAP D

72. Yansıtıcı İnceleme (Düşünme) Olarak Sosyal Bilgiler Öğretimi

- En çağdaş sosyal bilgiler öğretim yaklaşımıdır.
- Yansıtıcı inceleme/düşünme olarak sosyal bilgiler öğretim yaklaşımında öğrencilerin bireysel ve toplumsal problemleri
- Tanımlama, analiz etme ve karar verme süreçlerini geliştirerek “etkili vatandaş” olabilecekleri düşünülmüştür.
- Bu yaklaşım John Dewey’in düşüncelerine dayanmaktadır.
- Birincil amacı, öğrencilerin problem çözme ve karar alma becerilerini öğrenip uygulamalarını sağlamaktır. Buna paralel olarak, öğrencilerin bireysel ve kamusal problemleri tanımlayıp analiz edebilecekleri ve bunlara yönelik bilgiye dayalı kararlar alabilecekleri öğrenme -öğretme süreçlerine ağırlık vermektedir.
- Önceden belirlenmiş ve mutlaka uygulanması gereken bir içerik söz konusu değildir.

CEVAP C**73. Analoji; iki farklı şey arasındaki benzerlik veya benzerliklerden hareket edilerek birincisi için dile getirilenlerin diğeri için de söz konusu olduğunu ileri sürmektir****CEVAP C****74. Ünlü bir kişinin hayatını, kişiliğini, eserlerini veya başarılarını ayrıntılarıyla, geniş bir biçimde inceleyen edebi türdür. Monografi bir yazı olabileceği gibi, bir eleştirme, bir tarihsel olay veya herhangi bir konu üzerinde yapılan ayrıntılı ve derinlemesine bir araştırma da olabilir.****CEVAP B****75. TÜRKİYE’DE SOSYAL BİLGİLER PROGRAMI**

- 1926 – 1961 yılları arasında tarih, coğrafya, yurt bilgisi,
- 1962 – 1967 yılları arasında tarih, coğrafya, toplum ve ülke incelemeleri,
- 1968 – 1984 yılları arasında sosyal bilgiler,
- 1985 – 1996 yılları arasında milli tarih, milli coğrafya, (1992) vatandaşlık bilgisi,
- 1997 yılından günümüze kadar sosyal bilgiler,
- 2004 yılında sosyal bilgiler programı yenilenmiştir.
- 2017-2018 eğitim öğretim yılında 4-5. Sınıflarda
- 2018-2019 eğitim-öğretim yılında tüm sınıf düzeylerinde güncel program uygulanacaktır.

CEVAP C